שמעית מיניה דמר שמואל תרתי ° רכוב ומנהיג חד קני וחד לא קני ולא ידענא הי מינייהו היכי דמי אילימא רכוב לחודיה ומנהיג לחודיה מנהיג לחודיה מי איכא מאן דאמר לא קני אלא אי איכא למימר דלא קני רכוב הוא דאיכא למימר אלא רכוב במקום מנהיג איבעיא ליה מאי רכוב עדיף דהא תפיס בה או דלמא מנהיג עדיף דאזלא מחמתיה אמר רב יוסף אמר לי רב יהודה נחזי אנן [א] דתנן [א] המנהיג סופג את הארבעים והיושב בקרון סופג את הארבעים ר"מ פוטר את היושב בקרון [א] ומדאפיך שמואל ותני וחכמים פוטרין את היושב בקרון שמע מינה רכוב לחודיה לא קני וכל שכן רכוב במקום מנהיג אמר ליה אביי לרב יוסף הא זמנין סגיאין אמרת לן נחזי אנן ולא אמרת לן משמיה דרב יהודה א"ל אברא ודכרנן [ב] נמי דאמרי ליה היכי פשיט מר רכוב מיושב יושב לא תפיס במוסירה רכוב תפיס במוסירה ואמר לי רב ושמואל דאמרי תרוייהו [ב] מוסירה לא קני איכא דאמרי א"ל אביי לרב יוסף היכי פשיט מר רכוב מיושב יושב לא תפיס במוסירה רכוב תפיס במוסירה א"ל הכי תנא אידי מוסירה לא קני אתמר נמי אמר רבי חלבו אמר רב הונא ° מוסירה מחבירו קנה [ג] במציאה ובנכסי הגר לא קני מאי לשון מוסירה אמר רבא אידי אסברא לי כאדם המוסר דבר לחבירו בשלמא מחבירו קני דקא מסר ליה חבריה אלא במציאה ובנכסי הגר מאן קא מסר ליה דליקני מיתיבי ° היו שנים רוכבין על גבי בהמה וכו' מני אילימא רבי מאיר השתא יושב קני רכוב מיבעי אלא לאו רבנן ושמע מינה [ד] רכוב קני הכא במאי עסקינן במנהיג ברגליו אי הכי היינו מנהיג תרי גווני מנהיג מהו דתימא רכוב עדיף דהא מנהיג ותפיס בה קמ"ל ת"ש [ה] שנים שהיו מושכין בגמל ומנהיגין בחמור או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג

במדה

שמעית מיניה דמר שמואל תרתי. שמעתי ממנו שני דברים דין רכוב ודין מנהיג בחד אמר לי לא קני ולא ידענא כו': אי נימא רכוב לחודיה. שאין אחר מנהיג עמו ובא אחד מן השוק ותוטפו ממנו בפניו ומושכה לקנותה וכן מנהיג ואין רכוב עמו ובא אחד ותוטפו ממנו בפניו לקנותה וקאמר שמואל בחד מינייהו דלא קני ומאן דחטף שפיר חטף ומבעיא ליה לרב יהודה בהי מינייהו: מנהיג לחודיה מי איכא למאן דאמר דלא קני. הא משיכה היא זו ובהמה נקנית במשיכה [ז] ומאי תיבעי ליה לרב יהודה אי ודאי אמר שמואל בחד מינייהו דלא קני ברכוב הוא דקאמר דקסבר משיכה בעינן שתעקור יד ורגל כדאמרינן בקדושין (דף כב:): אלא רכוב במקום מנהיג. שניהם באים לפנינו זה רכוב וזה מנהיג זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי אמר שמואל חד קני ומבעיא ליה לרב יהודה היכא דאיתנהו לתרוייהו הי עדיף רכוב עדיף דהא תפיס בה וכי אמרינן משיכה קני היכא דליכא רכוב אבל במקום רכוב לא: או דלמא מנהיג עדיף דקאזלא מחמתיה. והיא הגדולה בקנין: למאן אי לר"מ כו' עד לרבנן. לא גרס: נחזי אנן. אית לן למפשט משמעתא דמר שמואל בהי מינייהו אמר: המנהיג. בשור ובחמור: פוטר. קסבר לאו מידי עביד: ומדאפיך שמואל כו'. ש"מ סבירא לשמואל רכוב לאו מידי מעשה עביד ומשום דיחיד ורבים הלכה כרבים אפכה למתני' לאוקמה פלוגתא כרבנן: הכי גרסינן שמע מינה ס"ל לשמואל רכוב לחודיה לא קני. ולא גרס לרבנן: והא זמנין סגיאין אמרת. להא שמעתין נחזי אנן: ולא אמרת לן. אלא משמך למפשט ספיקו דרב יהודה: אברא. אמת הוא אמר לי נחזי אנן וזכור אני שאמרתי לו היכי תפשוט מר רכוב מיושב בקרון: מוסירה. קבישטר"א: מוסירה אינה קונה. במציאה עד שיוליכנה ותעקור יד ורגל ואע"ג דבמכירה קני כדתנן (קדושין דף כה:) בהמה גסה נקנית במסירה לגבי מציאה לא קני כדאמרינן טעמא לקמן בשמעתין: איכא דאמרי. רב יוסף משמיה דנפשיה קאמר נחזי אנן וא"ל אביי היכי תפשוט רכוב כו': אידי. שם חכם: מחבירו. מקח וממכר: בנכסי הגר. שמת ואין לו יורשין וכל הקודם בנכסיו זכה בהן [ה]: ומהו לשון מוסירה. שמוסרין אותו בו ללוקח: אי נימא ר"מ. דאמר היושב בקרון סופג את הארבעים ומתני' יחידאה היא ולית הלכתא כוותיה: השתא לר"מ יושב קני. דקאמר היושב בקרון סופג את הארבעים: רכוב מיבעיא. ולמה לי לאשמועינן בתרתי: אלא לאו רבנן. ואשמועינן דיושב הוא דפטור אבל רכוב לא ותיובתא לרב יהודה דפשט רוכב מיושב: במנהיג ברגליו. דקנייה במשיכה שבועט בה ברגליו והולכת מחמתו כדרך רוכבי סוסים: היינו מנהיג. והו"ל למיתני או שהיו שניהם מנהיגים: תרי גווני מנהיג. דאי אשמועינן בשני מנהיגים דיחלוקו לא היינו יודעים להאי מהו דתימא כו': חמור דרכו בהנהגה וגמל דרכו במשיכה:

במדה

מנהיג לחודיה מי איכא מאן דאמר דלא קנה. אע"ג דלר"ש לית ליה בפ"ק דקדושין (דף כה: ושם) דבהמה [בין דקה בין גסה] אינה נקנית אלא בהגבהה ° מ"מ פריך מכח סתם מתניתין דהא תנן אחד רכוב ואחד מנהיג כו' והא דתנן בפ"ק דקדושין (שם) [ג] בהמה גסה נקנית במסירה לדברי ר"מ ור"א אף במסירה קאמר וכ"ש במשיכה וכן התם בגמ' דהיכא [ד] דמזכיר מסירה הוי פי' אף במסירה ובמקום שמזכיר משיכה [ה] דוקא ולא מסירה ובלאו הכי צריך לומר כן התם:

רכוב הוא דלא קני. ומתני' דאחד רכוב דקי לקמן במנהיג ברגליו:

רכוב עדיף דתפיס בה. ° אין לפרש דתפיס ברגליו או במה שיושב עליה דהאי לא מיקרי תפיס בה אלא במה שהוא תפוס במוסירה קרי תפיס בה דהא בסמוך נקט האי לישנא וצריך לומר דתפיס בה ואזלא נמי מעט מחמתיה או דלמא מנהיג עדיף דאזלא מחמתיה טובא דאי לא מיבעיא ליה ברכוב אלא משום דתפיס בה גרידא א"כ מה פושט בסמוך מיושב דפטור והכי נמי דרכוב לא קני והלא לענין כלאים אינו תלוי כלל בתפיסה אלא באזלא מחמתיה ולענין קנין אינו תלוי כי אם בתפיס בה ולא באזלא מחמתיה:

או דלמא מנהיג עדיף כו'. תימה דלפשוט ממתני' דמנהיג קונה במקום רכוב ואי רכוב איירי במנהיג ברגליו כ"ש דמנהיג עדיף דאפילו במקום רכוב ומנהיג ברגליו קני כ"ש במקום רכוב לחודיה וי"ל דמן המשנה אין להוכיח דקני מנהיג במקום רכוב דאפילו לא קני מיקרי מוחזק דכיון דמנהיג לחודיה שלא במקום רכוב קני מקרי מוחזק אפי' במקום רכוב ומ"מ לקמן מוכיח שפיר ממתניתין דרכוב לחודיה קני מאחר דמקרי מוחזק דאי אפילו לחודיה לא קני סברא הוא דאפי' מוחזק נמי לא הוי וכן לעיל [ו] דקאמר אלימא מהא שנים אוחזין האי אמר כולה אגבהתי' אבל שנים שהגביהו לא קנו התם נמי אע"ג דכמו שהם שניהם תפוסים לא קנו מקרי מוחזק כיון דאם היה מגביה לחודיה אילו לא היה חבירו תפוס בצד השני היה קונה לכך איקרי מוחזק אפילו עם חבירו ° ומסיפא אין להוכיח דרכוב ומנהיג קנו שניהם זה במקום זה דקתני אם היו שניהם מודים יחלוקו דאין שניהם מודים שכך קנו אותה ביחד זה ברכיבה וזה בהנהגה אלא שניהם בהנהגה או בקנין אחר:

רכוב לחודיה לא קני. נראה דרב יהודה היה מסופק אם שמע משמואל ברכוב לחודיה ולא פשיט ליה דרכוב הוא דלא קני או אם שמיע ליה ברכוב במקום מנהיג ולא מספקא ליה הי מינייהו קני דאי לא מספקא ליה אלא שמע משמואל ברכוב במקום מנהיג ותו לא א"כ ס"ל לשמואל דרכוב לחודיה קני והשתא פשיט רב יהודה דאפילו לחודיה לא קני:

מהו דתימא רכוב עדיף. פי' חזקתו עדיף ויבטל את חזקת המנהיג קמ"ל דשניהם מוחזקים ויחלוקו אבל אין לפרש מהו דתימא דרכוב עדיף ויבטל את קנין המנהיג קמ"ל דשניהם קנו כדפרישית לעיל [ו] דאפילו לא הוי קני במקום רכוב מקרי מוחזק כיון דמנהיג לחודיה קני וא"ת לעיל כי פריך השתא יושב קני רכוב מיבעיא ליתני דקא משמע לן דלא מבטל חזקת רכוב דתפיס בה ואזלא מחמתיה את חזקת המנהיג וי"ל דאין צריך להשמיענו דפשיטא דרכוב לחודיה בלא מנהיג ברגליו לא חשיב לבטל את חזקת המנהיג דאי משום דתפיס בה מנהיג נמי אזלא מחמתיה טפי מרכוב אבל השתא דמיירי במנהיג ברגליו דכיון דכל מה שיש במנהיג יש ברכוב ועוד דתפיס בה יבטל את חזקת המנהיג קא משמע לן ולפי מאי דאוקימנא השתא במנהיג ברגליו אתיא כרבנן וכל שכן כרבי מאיר:

מוסך

עין משפט
נר מצוה

נז א מיי' פ"ט מהלכות כלאים הלכה ט סמג לאוין רפב טוש"ע י"ד סי' רצז סעיף יב:

נח ב ש"ע ח"מ סי' קצז סעיף א וע"ש בטור וב"י:

נט ג מיי' פי"ז מהלכות אבידה הל' ו סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רעא סעיף ב:

ס ד מיי' פי"ז מהלכות אבידה הלכה ז ופ"ב מהל' מכירה הל' ו ופ"ט מהל' טוען ונטען הל' ז סמג עשין עד וסי' פב וסי' לה טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף א וסי' קצז סעיף ה וסי' רעא סעיף ג:

סא ה מיי' פי"ז מהל' אבידה הל' ה ועי' בהשגות ובמ"מ ובכ"מ סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רעא סעיף א:

* * *

רבינו חננאל

הא דאמרן רוכב ומנהיג חד קני וחד לא קני ואמר רב יהודה נחזי אנן מדתנן בפ' כלאי הכרם המנהיג סופג מ' וכו'. פי' המנהיג בשור (או) ובחמור ודש או חרש סופג מ', והיושב בקרון סופג מ' ר"מ פוטר את היושב בקרון, שמואל מפיך ותני היושב בקרון סופג מ' דברי ר' מאיר וחכמים פוטרין את היושב בקרון, הנה היושב בקרון כמו רוכב הוא וכיון דפטרי ליה רבנן שמעינן מינה דלא [א] הוא מנהיג הבהמה שרוכב עליה ולא מתעבידא מכחו ולא חרישה ולא דישה לפיכך הוא פטור הלכך רוכב לחודיה לא קני וכ"ש רוכב במקום מנהיג ודברים פשוטין הן. פי' מוסירה. כגון פרומביא ואפסר כל בהמה בראוי לה, התופס במוסירה לא קני לא במציאה ולא בנכסי הגר דהא לא מסר ליה אחרינא אבל מוסירה מחבירו קני דהא מסר ליה חבריה. מיתיבי היו שנים רוכבין על גבי בהמה וכו'. ופרקי' במנהיג הבהמה שרוכב עליה (בקרקע) [ברגליו].

חשק שלמה על ר"ח

[א] אולי צ"ל דלא הוי כמנהיג הבהמה כשרוכב עליה דלא איתעבידא מכחו ולא הוי כחרישה ודישה לפיכך וכו'.

מסורת הש"ס
עם הוספות

א) כלאים פ"ח מ"ג, ב) [עיין תוס' בבא בתרא עה: ד"ה אתא], ג) [לעיל ב.], ד) קידושין כה:, ה) ב"ב מב., ו) ע"א, ז) בד"ה או דלמא.

* * *

גליון הש"ס

גמ' רכוב. עי' תוי"ט פ"י משנה ג' דנדרים ד"ה אביה ובעלה: תוס' ד"ה מנהיג וכו' מ"מ פריך מכח סתם מתני'. כעין זה בכתובות דף לה ע"א ומי איכא למ"ד חייבי מיתות שוגגי' חייבי' ובתוס' שם: שם ד"ה רכוב וכו' אין לפרש. עיין תשובת מהר"ם די בוטון סי' ס"ג: שם ד"ה או וכו' ומסיפא אין להוכיח. קשה לי נמה דאמרי' לעיל ע"א אלא מסיפא בזמן שהן מודים כו' וש"מ המגביה מציאה לחבירו מנ"ל דהן מודים קאי אהגביהו מציאה ומודים שהגביהו יחד ונוכית מזה דהמגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. דלמא קאי על אחד רוכב ואחד מנהיג דמודים שקנו יחד בזה ונוכיח מזה דרכוב במקום מנהיג קנה:

* * *

ליקוטי רש"י

מוסירה. אפסר [שבת נב.]. היו שנים רוכבין. עיין לעיל עמוד א.

* * *

הגהות וציונים

א] [במשנה שם ליתא להנך ג' תיבות "את היושב בקרון"] (גליון):

ב] דפו"ר ודכרנא:

ג] עיין מהרש"א (גליון):

ד] כת"י היכא:

ה] בדפו"ר נוסף הוי משיכה:

* * *

לעזי רש"י

קבישטר"א. פירוש אפסר (רש"י שבת דף נב. ע"א ד"ה במוסרה), חבל שקשורה בו הבהמה ומושכת (ערוך ערך מסר ג').

דחזיא לקטנים והא דאמר רבא [א] אם היתה טלית מוזהבת חולקין ה"נ דפלגי לה הא אפסדוה הא לא קשיא דחזיא לבני מלכים והא דתנן [ב] היו שנים רוכבין על גבי בהמה וכו' הכי נמי דפלגי לה הא אפסדוה בשלמא טהורה חזיא לבשר אלא טמאה הא אפסדוה [א] אלא לדמי הכא נמי לדמי אמר רמי בר חמא זאת אומרת [ג] [ב] המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו דאי סלקא דעתך לא קנה חבירו תיעשה זו כמי שמונחת על גבי קרקע וזו כמי שמונחת על גבי קרקע[א] ולא יקנה לא זה ולא זה אלא לאו ש"מ המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו [ד] אמר רבא לעולם אימא לך המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו והכא היינו טעמא [ה] מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה תדע שאילו אמר לשלוחו צא וגנוב לי וגנב פטור [ו] [ג] ושותפין שגנבו חייבין ומאי טעמא לאו משום דאמרינן מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה ש"מ אמר רבא השתא דאמרת (א) אמרינן מגו חרש ופקח שהגביהו מציאה מתוך שקנה חרש קנה פקח בשלמא חרש קנה דקא מגבה ליה בן דעת אלא פקח במאי קנה אלא אימא חרש קנה פקח לא קנה ומאי מגו מגו דשני חרשין בעלמא קנו האי נמי קני [ז] האי מאי אם תמצא לומר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו הני מילי היכא דקא מגבה ליה אדעתא דחבריה האי אדעתא דידיה קא מגבה ליה איהו לא קני לאחריני מקני אלא אימא [ד] מתוך שלא קנה פקח לא קנה חרש וכי תימא מאי שנא משני חרשין דעלמא התם [ח] תקינו להו רבנן דלא אתי[ב] לאנצויי הכא מימר אמר פקח לא קני אנא אקני אמר ליה רב אחא בריה דרב אדא לרב אשי דיוקיה דרמי בר חמא מהיכא אי נימא מרישא שנים אוחזין בטלית התם האי קאמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה והאי אמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה אלא מהא דקתני זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו והא אוקימנא [ט] רישא במציאה וסיפא במקח וממכר אלא מסיפא זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו וממאי דבמציאה דלמא במקח וממכר וכי תימא אי במקח וממכר מאי למימרא איצטריך סלקא דעתך אמינא האי דקאמר חציה שלי להוי כמשיב אבידה וליפטר קמשמע לן דהאי [י] איערומי קא מערים סבר אי אמינא כולה שלי בעינא אשתבועי אימא הכי דאהוי כמשיב אבידה ואיפטר אלא מהא היו שנים רוכבין על גבי בהמה הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ודלמא הא קמשמע לן דרוכב נמי קני אלא מסיפא בזמן שהן מודין או שיש להן עדים חולקין בלא שבועה במאי אי במקח וממכר צריכא למימר אלא לאו במציאה ושמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ורבא אמר לך מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה: היו שנים רוכבין: אמר רב יוסף אמר לי רב יהודה

שמעית

דחזיא לבני מלכים. לבנים קטנים: זאת אומרת. מתני' דקתני שנים שהגביהו מציאה קנאוה ויחלוקו וכשמגביה מגביה לדעת שיקנה בה חבירו חליה ש"מ המגביה מציאה כו' ולקמיה פריך דיוקא דרמי בר חמא מהיכא מאיזו בבא ממשנתנו הוא למד כן: ולא יקנה לא זה ולא זה. וכל הרוצה יחטפנה מידם: לעולם אימא לך לא קנה חבירו. היכא דמגביה לא נתכוין לקנות בה כלום וטעמא אמר לקמן (דף י.) דהוי תופס לבעל חוב במקום כו': והכא. דקתני במתני' שנים שהגביהו מציאה קנו מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה: תדע. דאפי' אמר לא קנה חבירו היכא דהגביה כולה לדעת חבירו הכא דהגביה לעצמו ולחבירו קני משום מגו: פטור. המשלח פטור מלשלם כפל דקי"ל אין שליח לדבר עבירה להתחייב שולחו אלא שליח דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין: ואילו שותפין שגנבו. והאחד הוליכה מרשות בעלים לדעתו ולדעת חבירו אמרינן בבבא קמא (דף עח:) דחייבין: השתא דאמרת מגו. דזכי לנפשיה כו' חרש ופקח שהגביהו מציאה קנאוה אע"פ שהגבהה של חרש אינה הגבהה לקנות אלא מפני דרכי שלום כדתנן (גיטין דף נט:) [י] חרש שוטה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום אפילו הכי אמר מגו דזכי לנפשיה כו': בשלמא חרש קני דקא מגבה לה בן דעת. לראשה השני נעורך שניהם וראשו של נד חרש לגבי חרש מיהא הויא הגבהה כדתקון ליה מפני דרכי שלום אלא פקח במאי קני לגבי פקח הוי ראשה שהגביה החרש כמונח על גבי קרקע דהגבהה דחרש לא קניא אלא מדרכי שלום בעלמא: ומאי מגו. היכא למימר הכא דקאמר השתא דאמרת מגו אמרינן מגו וחרש אמאי קני הא לא זכי פקח לנפשיה דנימא דזכי נמי לחבריה ולא הויא הגבהה דפקח הגבהה: אם תמצא לומר. כלומר אפי' אם תמצא לומר המגביה מציאה לחבירו כו': הכא אדעתא דידיה קא מגבה ליה. האי פיקח: דלא ליתי לאינצויי. עם החוטפים מהם: מהיכא. מאיזו בבא ממשנתנו קא דייק לומר זאת אומרת: הא קאמר כולה שלי ואנא אגבהתיה. והיאך נאמר לא יקנה לא זה ולא זה ויבא אחר ויטלנה והלא כל אחד טוען אני הגבהתיה ואין כאן מגביה מציאה לחבירו ומה יש לו להשיב בשלמא האי שכנגדו המוחזק בה כמוהו אמר לא הגבהת אתה כי אם אני אבל אחר מן השוק מה יטעון: ממשנה יתירה. אמרינן דהמגביה מציאה כו' ומשום הכי אמרינן יחלוקו דאמרינן שניהם הגביהוה והוה ליה כל אחד מגביה מציאה לו ולחבירו וקני דאי משום דלא ידעינן הי מינייהו משקר והוה ליה ממון המוטל בספק וחולקין בשבועה משום שלא יהא כל אחד ואחד הולך ותוקף כדאמרי' לעיל (דף ג.) הא שמענא ליה מרישא: דאהוי כמשיב אבידה. מדהוה מצי למימר כולה שלי ואמר חציה שלי: וליפטר. משבועה: ממשנה יתירה כו'. כדפרישית: דרכוב קני. ואע"ג דלא משיכה היא שאינה[ו] זזה ממקומה שאין מנהיגה ברגליו: צריכא למימר. דהיכא דלקוחה בין שניהם שיחלקוה בלא שבועה: אלא לאו במציאה. ואיצטריך לאשמועינן שאין אחר יכול לחוטפה דמגביה מציאה לחבירו קנה חבירו: ורבא אמר לך. בעלמא היכא דלא נתכוין המגביה לזכות בה לא קנה חבירו ומשנה יתירה דמתני' לאשמועינן המגביה מציאה לו ולחבירו קנה אף חבירו דמגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה:

שמעית

דחזיא לקטנים. ופריך דטלית מוזהבת לא עבדי לקטנים ול"ג דחזיא לתרוייהו דא"כ מאי פריך מטלית מוזהבת: **ושותפין** שגנבו. פי' בקונטרס שהוציא לדעתו ולדעת חבירו כדאיתא בב"ק (דף עח:) ואין נראה דהתם בטביחה איירי וטביחה אפי' אמר לו וטבח לי חייב דדרשינן (שם דף עא.) תחת לרבות השליח אלא שותפין שגנבו שהגביהו שניהם: **ומאי** מגו מגו דשני חרשין. תימה מנלן דלמא תרי מגו לא אמרי' [י] דב' חרשין דקנו היינו מטעם מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה: **אלא** מסיפא זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי. אית דל"ג הכא הא תו למה לי דממשנה גופה קא דייק דקאמר חציה שלי והיינו שהגביה עם חבירו ולפי דבריו לא יטול כלום אלא דאי מגביה מציאה לחבירו זכה ופריך ממאי דבמציאה דלמא במקח וממכר והוא הדין דהוה מצי למדחי דהא דאמר חציה שלי כגון דאמר תפסתיה חציה בידי או הגבהתיה כולה לקנות חציה אבל עדיין היה מדקדק מיתורא דמתני' לכך דחי ליה דאפי' מיתורא אינו יכול לדקדק ולספרים דגרסי הא תו למה לי י"ל דמשום דמגופא דמתני' לא מצי למידק כדפרישית אך קשה אמאי קאמר דלמא במקח וממכר אפילו מיירי במציאה מצי לדחוי כדדחי וי"ל בדוחק ממאי דבמציאה דלהכי לא מוקמת במקח וממכר משום דלא משכחת חידוש אלא במגביה מציאה לחבירו כי נמי איירי במקח וממכר יש חידוש דלא נימא משיב אבידה הוא וה"ה אם מיירי במציאה לא יוכל להוכיח כלום:

מנהיג

עין משפט
נר מצוה

נג א מיי' פ"ט מהלכות טוען ונטען הל' י סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף ז:

נד ב מיי' פי"ז מהלכות אבידה הל' ג סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסט סעיף א:

נה ג מיי' פ"ג מהל' גניבה הל' יד סמג עשין עא טוש"ע ח"מ סי' שנ:

נו ד ה מיי' פי"ז מהל' גזלה ואבידה הל' ד סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסט סעיף ד:

רבינו חננאל

כיון שהעמיד רב פפא משנתנו דקתני יחלוקו בתפסי לה בכרכשתא דקדק רמי בר חמא ואמר זאת אומרת המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. **רבא אמר לעולם לא קנה** ומתני' היינו טעמא מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה, תדע דאילו האומר לחבירו צא וגנוב לי פטור המשלח דקי"ל אין שליח לדבר עבירה ואילו שותפין שגנבו חייבין. ושקלי' וטרי' בה ואסיקנא דוקיא דרמי בר חמא מסיפא דמתני' בזמן שהן מודין או שיש להן עדים כי שניהם ביחד מצאוה ושניהן אגב' אגבהוה בכרכשתא חולקין בלא שבועה ש"מ המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו דהא תרוייהו מסייעי להדדי בעידנא דמגבהי לה, ורבא אמר לך שאני הכא מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה. וקי"ל כרמי בר חמא והוא דאמר ליה זכי לי דהא ר' יוחנן קאי כוותיה ואמר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו, ואם יקשה לך הא דתנן היה רוכב על גבי בהמה וכו' התם באומר תנה לי ולא אמר זכה לי. **היו שניהם רוכבין על גבי בהמה וכו'.**

מסורת הש"ס
עם הוספות

א) [לעיל ז.], ב) [לעיל ב.], ג) [לקמן י.], ד) [לקמן ט: נדרים פח:], ה) [שבת נג: ע"ש בבא קמא עט:], ו) [לקמן ט.], ז) [לעיל ב.], ח) [לעיל ד:], ט) קידושין מב:, י) כמו לקמן ט ע"ב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' השתא דאמרי דאמרי' מגו:

גליון הש"ס

גמ' אמר רבא לעולם. עיין לקמן דף י ע"א תוס' ד"ה איתיביה ובנדרים דף לד ע"ב בר"ן ד"ה אמר רבא:

ליקוטי רש"י

אם היתה טלית מוזהבת. כלומר אפילו היא מוזהבת חולקים [לעיל ז.]. **היו שנים רוכבין.** לאשמועינן אמת דרוכב ומנהיג שניהם שוין לקנות בהמה מן ההפקר [לעיל ב.]. **וסיפא במקח וממכר.** קניתיה מיד פלוני וכו' [לעיל ב.]. **איערומי קא מערים.** לאחזוקיה בנאמן [לעיל ד:].

הגהות וציונים

א] "וזו כמי שמונחת על גבי קרקע" ליתא בכמה כת"י, ובאמת נראה קצת כמיותר דתעשה זו אטלית קאי, ובחדושי הרשב"א העתיק "תעשה לזה כמונחת ע"ג קרקע ותעשה לזה כמונחת ע"ג קרקע" (דק"ס): ב] [צ"ל ליתי] (גליון): ג] צ"ל אמרינן (רש"ל, וכ"ה בכת"י): ד] צריך להוסיף מציאת (יעב"ץ, וכ"ה בכת"י): ה] כת"י ניהוי (הדבור מוסב על "האי דקאמר חציה שלי ניהוי" וכן יש בגמ' כת"י "ניהוי" במקום "להוי"). ובדפוסים ישנים השתבש בצורות שונות: ו] אולי ט"ס וצ"ל שאינו זזה במפיק ה' (רש"ש עיי"ש).